

Posudek na rigorózní práci Mgr. Hany Jelínkové
Nabývání dědictví

Mgr. Hana Jelínková zvolila za téma své rigorózní práce problematiku nabývání dědictví, jako jedné varianty nabývání vlastnického práva vůbec. Dědické právo, jehož podstatné předpoklady nabytí autorka rozebírá, představuje z obecného pohledu samostatnou část občanského práva, ve které se prolínají vztahy hmotněprávní se vztahy procesními, vztahy majetkové se vztahy osobními, vztahy závazkové s vztahy věcně právními, atp. Jde o téma ve společnosti stále živé, které se dotýká každého člověka a je proto odůvodněně v popředí zájmu široké veřejnosti, protože vede ve svých důsledcích k uspořádání právních poměrů po zemřelém a k nastolení právní jistoty.

Práci v rozsahu 102 stran textu rigorózní práce vcelku přehledně rozdělila do osmi částí. Po stručném úvodu začíná přehledem právní úpravy nabytí dědictví. Vyčerpávajícím způsobem pak pojednává o právech, která přecházejí na jiné osoby na základě zvláštní právní sukcese. V této partii autorka prokazuje dokonalou znalost zkoumané problematiky, důslednou literární ukázněnost, schopnost podat promyšlený a sevřený výklad, jakož i způsobilost rozebrat zejména ty aspekty právní úpravy, které mají nezanedbatelný význam jak pro současnou právní praxi, tak i pro legislativní činnost. V jejím literárním podání nepředstavuje rozbor platné právní úpravy jen pouhou pasivní informací, nýbrž zvolený způsob jejího výkladu je pro čtenáře zajímavý i podnětný.

Výklad autorky je i v dalších částech práce pečlivý, vytríbený, autorka dobře zná problematiku po stránce teoretické i praktické. Ke škodě věci a celkového výsledku posuzované práce však věnuje menší pozornost již publikovaným názorům, když se omezuje jen na citaci základní literatury popisující platný právní stav. Tato skutečnost představuje slabinu práce.

Výzkum právní úpravy důvodů dědění autorce umožnil plynule přejít na v praxi jen obtížně řešenou problematiku společného jmění manželů a dědického řízení, v jehož rámci stojí za zaznamenání otázky vypořádání společného jmění manželů (v této souvislosti by se autorka mohla vyjádřit ke způsobu zjišťování majetku v dědickém řízení, zvláště ve vztahu k ocenění družstevních bytů). Potvrzení dědictví a vypořádání dědiců je správně věnována v práci odpovídající pozornost, když autorka podrobně zkoumá tyto otázky ve světle hmotného a procesního práva.

V práci však postrádám důkladnější zhodnocení a srovnání variantních způsobů nabývání dědictví, tj. vyhodnocení předností právní úpravy, podle které se dědictví nabývá smrtí zůstavitele a právní úpravy která vyžaduje k nabytí dědictví podání dědické přihlášky a dědictví se nabývá odevzdáním. K této otázce necht' se autorka vyjádří u obhajoby rigorózní práce též s přihlédnutím k již publikovanému znění návrhu nového občanského zákoníku.

V Praze dne 13.3.2007

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.